

KRÓNIKA

BUDAPEST

Serédi Jusztinián, Magyarország hercegprímása – Csíky Balázs monográfiája

Serédi Jusztiniánról szóló monográfiát ismerhetett meg a nagyközönség 2019. április 3-án az MTA–PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport szervezésében

tartott könyvbemutatót a Pázmányon.

A nagy érdeklődésre számot tartó esemény egyben megemlékezés is volt a kötet szerzőjéről, Csíky Balázsról, a fiatalon elhunyt történészről, aki munkája megjelenését már nem érte meg.

A hallgatóságot elsőként Tusor Péter, a Kutatócsoport vezetője köszöntötte, aki a rendezvényt megnyitva ismertette a kötet megjelenésének előzményeit és a Kutatócsoport szerepét ebben. Kiemelte, hogy a néhai szerző a Fraknói Kutatócsoport elődjének, az MTA-PPKE 'Lendület' Egyháztörténeti Kutatócsoport Bolyai-ösztöndíjas tudományos munkatársaként és támogatásával kutatott a Vatikánban, és végezte munkáját 2015-től haláláig, melynek központi eleme Angelo Rotta budapesti nuncius válogatott iratainak kiadása mellett Serédi Jusztiniánról írt disszertációjának monográfiává fejlesztése volt. Doktori téma-

vezetői az ELTE-n Gergely Jenő, majd Balogh Margit voltak. A 2010-ben summa cum laude megvédett disszertáció sajtó alá rendezése, szerkesztése a szerző tragi-

kusan fiatalkori elhunytát követően akkori Lendület Kutatócsoport-beli kollégája, a Fraknói Kutatócsoport tudományos munkatársára, Tóth Krisztinára hárult, aki igyekezett ennek a feladatnak a lehető legjobban megfelelni. Mivel a mű témája és annak feldolgozása

alapvetően nem római kutatáson alapult, bár a szentszéki levéltári anyag felhasználása komoly szereppel bírt benne, ezért a Fraknói Kutatócsoport 2015-ben indult új sorozatában (*Collectanea Studiorum et Textuum*), valamint az MTA BTK Történettudományi Intézetével együttműködésben a Magyar Történelmi Emlékekben jelent meg. Balogh Margit, az MTA BTK Történettudományi Intézet főmunkatársa, a szerző doktori témavezetője és a kiadás projektpartnere áttekintette Csíkyhoz kötődő személyes és szakmai kapcsolatát, amihez hozzátette, hogy bár Csíky Balázs elvesztése pótolhatatlan űrt hagyott hátra, a most megjelenő kötet – mely mindig elérhető lesz a könyvtárakban – maradandó örökségének lesz tekinthető.

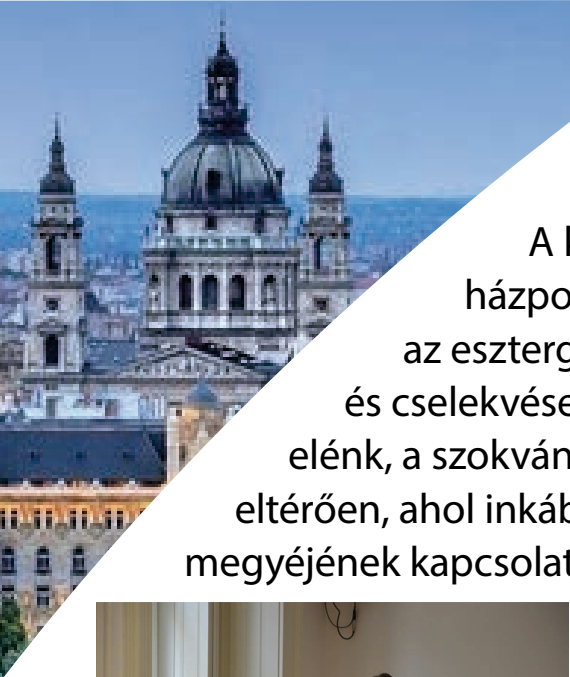
Wirthné Diera Bernadett, a szerző egykori doktori iskolai évfolyamtársa köszönetet mondott a Fraknói Kutatócsoport és az MTA BTK TTI támogatásának, mely a kézirat megjelenését lehetővé tette. Kiemelte,

hogy a bemutatott kötet magas szintű történeti munka, melyet nemcsak azok forgathatnak haszonnal, akik az egyháztörténettel foglalkoznak, hanem azok is,

akik a két világháború közötti Magyarország iránt érdeklődnek. Ezután ismertette a szerző tudományos munkásságát és a kötet ebbe való illeszkedését. A Pannonhalmi Bencés Gimnázium diákjaként Csíky Balázs számára természetesen nem volt véletlen, hogy szakterületként az egyháztörténetet választotta. Serédi Jusztinián, doktori értekezésének alanya maga is bencés szerzetes volt. Serédihez csillapíthatatlan tudásszomja is hasonlóvá tette, hiszen Csíky az egyetemen a történelem, levéltár és politológia szakot is elvégezte. Tanulmányait az ELTE BTK Történelemtudományok Doktori Iskolájában folytatta, a doktori disszertációját 2010-ben védte meg.

Rev. Gárdonyi Máté, a Fraknói Kutatócsoport külső tagja a megjelent monográfia nívóit, az eddigi

Serédi-képet árnyaló
tételeket foglalta össze.

A kötet elsősorban egy-
házpolitikai jellegű életrajz,
az esztergomi érsek működésének
és cselekvéseinek mozgatórugóit tárja
elénk, a szokványos püspök-életrajzoktól
eltérően, ahol inkább a főpásztor és egyház-
megyéjének kapcsolata szokott előtérbe kerülni.

A választott keretet
Gárdonyi szerint Serédi
egyházfői felfogása
és magyarországi köz-
jogi állása is indokolta.
Új adatokat olvashatunk
Serédi kapcsolatrendsze-

réről, kinevezésének körülményeivel kapcsolatban,
többek között vatikáni kutatások eredményeként.
Érdekes még az érsek felé mutató különböző elvá-
rások értelmezése is, egyrészt a Szentszék, másrészt
pedig a magyar vallási és politikai élet oldaláról.
Ez a földreform kérdésében is fontos, ahol az egyházi
birtokok és a szociális érzékenység közti ellentétet
figyelhetjük meg. A műben kiegyensúlyozott értéke-
lést olvashatunk Serédi álláspontjáról a szélsőséges
eszmék térnyerése kapcsán is.

Cúthné Gyóni Eszter, a szerző egykori doktori iskolai
évfolyamtársa a kötet kéziratból való összeállításának
kihívásait ismertette, amivel szerkesztőként Tóth Krisz-
tina szembesült. A szerzőnek még korábban ígéretet
tett kollégája a munka megjelentetésére, az akkor
még MTA-PPKE 'Lendület' Egyháztörténeti Kutatócso-
port vezetőjével, Tusor Péterrel. A megjelent kötetben
a szerző és a szerkesztő gondolatai, ahol szükséges,

gondosan el lettek külö-
nítve, a szerkesztési
alapelvek logikusak,
a megvalósítás a tartal-
omhoz méltó kereteket
kapott. Gyóni bemutatta
a hallgatóságnak a kötet

borítója megszületésének hátterét is. Az ezen látható
kulcslyuk motívum a máltai lovagrend római palotá-
jának, a Villa Magistrale sull'Aventino kapujának kulcs-
lyukát idézi, amely áttételesen a szerző kívánsága

nyomán került a borítóra és a könyvben több helyen
is felfedezhető.

Végül a kötet szerkesztője, Tóth Krisztina mondott
köszönetet mindazoknak, akik a bemutatott könyv
nyomdakésszé alakításában segítettek munkáját.
A kötetbemutatót illő fogadás zárta.

Szerző: Porubszky Ádám (tudományos segédmunka-
társ, MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kuta-
tócsoport)

A kötet adatai: Csíky Balázs: Serédi Jusztinián, Magyar-
ország hercegprímása (Collectanea Studiorum et
Textum vol. I/3 – Magyar Történeti Emlékek. Értekezé-
sek, szerk. Tóth Krisztina). Budapest, 2018.

Az esemény felvétele megtekinthető [a Fraknói Kuta-
tócsoport YouTube csatornáján](#).

XII. Lelkiségtörténeti Konferencia

*Vezető egyházi személyek,
intézmények szerepe a
hívek lelkeségének alakítá-
sában a 17–18. században*
címmel rendezte meg
az MTA–PPKE Barokk Iro-
dalom és Lelkiség Kuta-
tócsoport idei lelkiségtörténeti konferenciáját. A kuta-
tócsoport rendezvényének sikerét és szükségességét
mutatja, hogy 2007 óta minden évben, immáron
12 éve töretlen lendülettel jönnek össze a kutatók
és a lelkiségtörténet iránt érdeklődők, így ez a konfe-
rencia az egyetem legrégebbi, rendszeresen megtar-
tott nyilvános rendezvé-
nye. A mostani kétnapos
tanácskozás ezúttal is
megőrizte interdiszcipli-
naris jellegét, a lelki-
ség-történeti megközelítést
bemutatók mellett épp-
úgy jelen voltak az iroda-
lom- és művészettörté-
neti témák előadói, mint
a történettudomány,

